

CRONICĂ

Prin piesele recuperate din cercetările arheologice întreprinse în anii 1987—1988, ca și prin contribuția donațiilor primite în aceeași perioadă, patrimoniul muzeal s-a îmbogățit cu 10.257 obiecte din domeniul preistoriei, 1.353 piese ilustrând istoria veche a patriei, 1.100 obiecte privitoare la istoria noastră medievală, 5 piese de istorie a farmaciei, 2.835 obiecte de istorie modernă și contemporană, precum și 387 piese numismatice. În felul acesta, Muzeul de istorie din Cluj-Napoca posedă un total de 274.872 piese.

*

În cei doi ani din urmă, expoziția de bază a Muzeului de istorie din Cluj-Napoca a fost îmbogățită mai cu seamă în sectoarele de arheologie (preistorică și daco-romană) — cu piese recent descoperite — și de istorie modernă-contemporană (pentru ilustrarea Unirii Transilvaniei cu România, 1 Decembrie 1918, cât și privind aspecte ale dezvoltării industriei și agriculturii județului Cluj în perioada din urmă).

Specialiștii muzeului își aduc contribuția la reînnoirea unor unități muzeale din județ (Gherla, Dej, Ciucea).

Expozițiile temporare (unele din ele fiind itinerante) organizate de muzeul clujean sau cu concursul său s-au bucurat de un deosebit succes de public. Dintre ele, menționăm: „File din istoria U.T.C.“, „Marea răsccoală a țăranilor de la Bobilna — episod eroic al luptei poporului român pentru emancipare națională și socială“, „Unirea și unitatea — înfăptuiri glorioase ale poporului român“, „70 de ani de la Marea Unire“, „Arta textilă medievală de interior“, „Arheologie și restaurare: știință și artă“, „Emil Racoviță — explorator polar și speolog“, „Fernand Braudel — istoricul lungii durate“, „Antichități egiptene în colecțiile din România“.

Au fost organizate sub auspiciile muzeului de istorie clujean 23 de expoziții fotodocumentare realizate prin contract, pentru cabinetele de specialitate ale unor instituții și școli din municipiu și județ.

*

În anii din urmă, interesul publicului a crescut pentru expoziția de bază și celea temporare organizate de Muzeul de istorie din Cluj-Napoca. În anii 1987—1988, expozițiile noastre au fost vizitate de un număr de peste 110.000 vizitatori, mai ales din rîndul tineretului școlar și universitar, dar și din rîndul altor categorii de la oraș și din mediu rural. Nu au lipsit nici vizitatorii de peste hotare, fie individual, fie în grupuri, care au apreciat organizarea muzeului și exponatele sale.

*

Personalul științific al Muzeului de istorie din Cluj-Napoca a organizat și susținut peste 900 de activități științifice, culturale, educative. Se remarcă dintre acestea ghidajele și lecțiile speciale, tematice, susținute atît în incinta expoziției de bază, cît și în celea ale expozițiilor temporare (215 ghidaje și lecții. Muzeul nostru a găzduit și desfășurat spectacole pe teme istorice (un număr de 19 asemenea manifestări), expuneri, conferințe, simpozioane, mese rotunde la diferite întreprinderi, instituții, școli, unități militare (123), acțiuni cu cercurile școlare de „Prietenii ai muzeului“: expuneri însoțite de proiecții, tabere arheologice, lecții practice în laboratoarele muzeului, filme de scurt metraj, concursuri „Cine știe, câștigă“ (49 manifestări). Cercurile de „prietenii ai muzeului“ cuprind în prezent un total de 3.200 de membri.

*

În anul 1987, specialiștii Muzeului de istorie din Cluj-Napoca au întreprins cercetări arheologice pe următoarele șantiere: Iclod, Parța (pentru epoca neolitică), complexul de la Grădiștea Muncelului (avînd ca rezultat dezvelirea unor vestigii ale vieții dacilor), Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Micoșlaca (unde au fost găsite urme bogate ale vieții în perioada Daciei romane), Cenad, Mehadia, Porțile de Fier ale Transilvaniei (vestigii ale evului mediu timpuriu în patria noastră). Au fost efectuate săpături de salvare în Cluj-Napoca, str. Plugariilor, Hoia și Mănăstur, în Tureni-Carieră și Tureni-Tumul, în Cheile Turenilor, la Săndulești, Plăiești, Râscruci, Apahida, Micești. Săpături de sondaj au fost întreprinse în Petreșii de Sus și Suatu. În peste 30 de puncte arheologice din județul Cluj s-au efectuat studii de prospectare arheologică. În anul 1988, menționatele șantiere li s-au mai adăugat cele de la Gornea (neolitic), Vărădia (perioada dacică), Noșlac (perioada romană). La săpăturile arheologice, specialiștii muzeului clujean s-au bucurat de concursul grupurilor de elevi, studenți în practică și militari în termen, care au asigurat desfășurarea bine organizată și masivă a multora din cercetările arheologice menționate.

*

Prezența specialiștilor în diverse epoci, teme, probleme, aparținînd Muzeului de istorie din Cluj-Napoca, la manifestările științifice din țară și de peste hotarele țării s-a făcut remarcată și în anii 1987—1988. Astfel, în 1987 muzeografia de la instituția noastră au participat cu 30 comunicări științifice la sesiuni și simpozioane cum au fost: sesiunea de rapoarte arheologice de la Timișoara, sesiunile și simpozioanele din București, Zalău, Caransebeș, Deva, Reșița, Miercurea Ciuc, Moldova Nouă, Botoșani, Sebeș și Cluj. Muzeul clujean a organizat 5 simpozioane. S-a participat cu 3 comunicări la simpozionul organizat în colaborare cu celelalte două muzee din Cluj-Napoca. De asemenea, specialiștii muzeului au luat parte, cu comunicări, la 6 simpozioane organizate în județ și în țară pe teme aniversare.

Radu Ardevan (secția de istorie veche) a participat la cel de al IX-lea Congres de epigrafie greacă. Gheorghe Lazarovici a luat parte la Simpozionul internațional consacrat neoliticului târziu, ce a avut loc la Budapesta, Szolnok și Szeged în septembrie—octombrie 1987. În iulie—august 1987, Constantin Pop (secția de istorie veche) a ținut conferințe de specialitate la Napoli, Caserta, Dorin Alicu a făcut o călătorie de documentare arheologică la Sofia.

În anul 1988, specialiștii de la Muzeul de istorie din Cluj-Napoca au luat parte, cu 37 comunicări științifice, la sesiunile și simpozioanele de la Pitești, Reșița, Caransebeș, Brașov, Piatra-Neamț, Miercurea Ciuc, Deva, Arad, Cluj. Muzeul a organizat cinci simpozioane, cu teme: „Caracterul unitar al revoluției de la 1848”, „Centenarul Ștefan Bezdechi”, în colaborare cu Universitatea din Cluj-Napoca și Societatea de studii clasice, Filiala Cluj, „70 de ani de la Marea Unire”, „Matematica în arheologie” în colaborare cu Universitatea napocensă, masa rotundă din cadrul Simpozionului național Confid '88 privind informatica și arheologia. La simpozionul „Continuitate multimilenară”, organizat de cele trei muzee clujene, muzeografia de la Muzeul de istorie au prezentat 12 comunicări. Pe teme aniversare au mai avut loc simpozioane în țară, cu participarea specialiștilor clujeni.

Specialiștii arheologi și-au făcut simțită prezența la unele manifestări științifice internaționale desfășurate în anul 1988. Astfel, Gheorghe Lazarovici și Zoia Kalmar au prezentat comunicări la Simpozionul „Rolul Mării Negre în sud-estul Europei”, desfășurat la Tolbuhin (Bulgaria). În septembrie 1988, Dorin Alicu și Ioan Mitrofan au participat la Simpozionul internațional „Rei Cretariae”, care a avut loc la Plevna (Bulgaria), prezentînd comunicări ce au stîrnit un viu interes. Dorin Alicu a fost prezent la Congresul de bronzuri romane de la Freiburg i. Br. (R.F.G.) cu o comunicare. Cercetătorii noștri au trimis comunicări la unele manifestări internaționale: Gh. Lazarovici la Simpozionul „Fortificații și așezări fortificate din Europa în epoca neolitică” (ținut la Wernigerode (R.D.G.), același și Zoia Kalmar la Simpozionul „Civilizații cardiale și liniare” de la Bruxelles, iar Constantin Pop la Simpozionul de la Freiburg i. Br. Gheorghe Lazarovici a susținut conferințe de specialitate la Freiburg, Frankfurt, Mainz și Heidelberg.

*

Oficiul județean Cluj pentru patrimoniul cultural național a avut și în această perioadă, ca preocupare de căpetenie, o permanentă grijă pentru buna conservare

și valorificare a patrimoniului muzeal. În anul 1987, s-a verificat starea de conservare a bunurilor unui număr de 169 de deținători și obiective patrimoniale. A continuat întocmirea fișelor de sănătate pentru bunurile susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național. S-a controlat în permanență, la nevoie intervenindu-se acolo unde a fost necesar, microclimatul, etalarea, tipodimensiunarea obiectelor muzeale. S-a acordat asistență tehnică la proiectarea și realizarea conservării unor monumente istorice, de artă și de științe ale naturii din județul Cluj. S-au întocmit listele de propuneri pentru restaurarea unor obiective patrimoniale.

În anul 1988 s-a continuat acțiunea de validare a bunurilor declarate la Oficiul pentru patrimoniul cultural național, s-a activat pentru depistarea, identificarea și validarea a noi bunuri culturale. Pe scară largă s-a desfășurat expertizarea bunurilor prezentate Oficiului în acest scop. Specialiștii de la OPCN au acordat asistență de specialitate persoanelor fizice și instituțiilor în activitatea de inventariere, evidență și reevaluare a patrimoniului cultural național. S-au efectuat intervențiile de conservare în teren în vederea opririi degradării bunurilor susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național la muzeele din Ciucea, Gherla, Muzeul etnografic și Biblioteca județeană Cluj. Asistență tehnică de informare, documentare, proiectare și executare de intervenții la monumente sau în zona lor de protecție a fost acordată pentru 17 localități urbane și rurale. OPCN Cluj a participat la întocmirea documentației pentru ocrotirea, salvarea și conservarea descoperirilor arheologice și a monumentelor de cultură ca urmare a lucrărilor de investiții din județul Cluj. A fost perimetrată zona Cheile Turzii, s-au confecționat bornele necesare pentru delimitarea acestei rezervații naturale.

*

În 1987, Laboratorul zonal de conservare și restaurare a bunurilor muzeale a restaurat și conservat un număr de 1.920 obiecte, din care: 508 metal, 130 ceramică, 6 textile, 8 pictură ulei, 5 pictură tempera, 18 lemn, 9 hirtie. A fost terminat și reinstalat grupul statuar de pe frontispiciul Teatrului Național Cluj-Napoca. Au continuat investigațiile biologice, chimice și fizice referitoare la starea de conservare a obiectelor muzeale de la Muzeul de istorie din Cluj-Napoca, ca și de la alte muzee din țară.

În anul 1988, au fost restaurate 418 piese din fier, 185 piese din bronz, 100 piese din argint, 191 vase ceramică, 5 piese textile, 9 picturi în ulei, 24 fragmente de sarcofag și statuete, 13 gravuri, 20 cărți, 30 obiecte de lemn, 6 piese de biologie; au fost conservate 1.629 obiecte și 50 m² tempera de la biserica din Petrin; 677 monede, 113 piese de ceramică, 275 obiecte de sticlă, 16 fragmente și sculpturi de piatră, 311 amulete din sticlă și faianță, 30 textile etnografice, 3 icoane pe sticlă, 4 obiecte de lemn și 200 cărți din Muzeul de la Ciucea. S-au mai efectuat 178 investigații chimice, 292 investigații biologice, 302 analize fizice, 207 radiografii și 6 analize spectrale. În cadrul Laboratorului își efectuează stagiul de specializare restauratori din alte județe.